

VINERI • 25 IANUARIE 2013 • ANUL LXIII NR. 4

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

www.foaia.hu / foaia@foaia.hu

Oglindă, oglinjoară...

Prima mea expoziție...

Moștenirea „Domnului Dulău”, o adevărată comoară etnografică

CALENDAR ORTODOX

28 ianuarie, luni, Cuv. Efrem Sirul, Paladie și Iacob
29 ianuarie, marți, Aducerea moaștelor Sf. Sfințit Mc. Ignatie Teoforul

30 ianuarie, miercuri, †) Sf. Trei Ierarhi: Vasile cel Mare, Grigorie Teologul și Ioan Gură de Aur (Post)

31 ianuarie, joi, Sf. Doctori fără de arginți Chir și Ioan; Sf. Mc. Victorin

1 februarie, vineri, Înaintepăznuirea Întâmpinării Domnului; Sf. Mc. Trifon, Perpetua și Felicitas (Post)

2 februarie, sâmbătă, (†) Întâmpinarea Domnului (Stratenia)

3 februarie, duminică, Sf. și Dreptul Simeon; Sf. Proorociță Ana. Duminica a XXXII-a după Rusalii (a lui Zaheu).

10 vorbe pe săptămână

DERANJA, deranjez – 1. A strica rânduiala, ordinea unor obiecte; a răvăși, a răscoli. 2. A tulbura liniștea sau activitatea cuiva, a stânjeni, a stingheri, a incomoda pe cineva – Din fr. déranger = FELFORGAT, HÁBORGAT, ZAVAR

DISCUȚIE, discuții – Schimb de păreri, de vederi; convorbire, conversație – Din fr. discussion = BESZÉLGETÉS, MEGBESZÉLÉS; VITA, VITATKOZÁS

EXAGERA, exagerez, – A prezenta un fapt în dimensiuni mărite față de realitate, a da proporții, a amplifica peste măsură; a deforma realitatea prin mărirea proporțiilor unui fapt. – Din fr. exagérer, lat. exaggerare = (EL)TÚLOZ, FELNAGYÍT

INSUCCES, insuccese – Lipsă de succes; nereușită, înfrângere, eșec. – Din fr. insuccès = SIKERTELENSÉG, KUDARC

ÎNCREDERE – Acțiunea de a (se) încrede și rezultatul ei; sentiment de siguranță față de cinstea, buna-credință sau sinceritate a cuiva; credință = BÍZALOM

MĂȘTIHOAIE, MĂȘTIHOI – regionalism: mamă vitregă = MOSTOHA

ODRASLĂ, odrasle – Copil, descendent, urmaș. – Din sl. otraslm, odraslm = GYERMEK, UTÓD

PĂCĂLI, păcălesc – A induce pe cineva în eroare, printr-o viclenie sau printr-o minciună, pentru a trage un folos sau pentru a se amuza; a înșela, a amăgi, a trage pe sfoară = BEUGRAT, BECSAP

RESPONSABILITATE, responsabilități – Obligația de a efectua un lucru, de a răspunde, de a da socoteală de ceva, de a accepta și suporta consecințele; răspundere. – Din fr. responsabilité = FELELŐSSÉG

SINCERITATE, sincerități – Însușirea de a fi sincer; lipsă de prefăcătorie sau de viclenie; loialitate. – Din fr. sincérité, lat. sinceritas, -atis = ŐSZINTESÉG

România

Nou secretar de stat
la DRP

Stejărel Olaru, susținut de PNL, a fost numit secretar de stat în cadrul Departamentului pentru Românii de Pretutindeni din Ministerul Afacerilor Externe, în subordinea ministrului Cristian David, transmite Romanian Global News. Stejărel Olaru de formație istoric, a fost consilier pe probleme de securitate națională în perioada guvernului Tăriceanu. Olaru a lucrat și ca director general la Institutul de Investi-

gare a Crimelor Comunismului în România (IICCR).

Concursuri
pentru naționalități

Ministerul Resurselor Umane publică un concurs pentru naționalitățile din Ungaria cu scopul de a sprijini cursurile de perfecționare pentru pedagogi, respectiv tabere pentru elevi, organizate în țara-mamă. Termenul înaintării dosarelor este 31 martie, iar printre cei care vor beneficia de concursul intitulat „Sprijinirea perfecționării pedagogilor de naționalitate în țara mamă” se vor împărți 10 milioane de fo-

rinți. Concursul „Sprijinirea taberelor de naționalitate” vrea să asigure elevilor posibilitatea ca ei să-și poată îmbunătăți cunoștințele de limbă în țările mamă, să primească cunoștințe mai profunde privind istoria, cultura, geografia țărilor respective. În cadrul acestui concurs se va împărți suma de 30 de milioane de forinți. Detalii și formularele de proiecte le găsiți la adresa www.emet.gov.hu.

Jula

Adunarea
Eparhială

În ziua de 9 februarie, după un Te Deum, oficiat de la ora 9.00, în Catedrala din Jula de către Preasfințitul Părinte Siluan și de toți preoții Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria se va desfășura prima ședință a Adunării Eparhiale de anul acesta. Membrii Adunării Eparhiale a Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria se vor întâlni în ședința anuală de lucru, la Episcopia din Jula, prezidată de către PS Episcop Siluan. Aceasta va fi precedată de ședința Consiliului Eparhial, care se va desfășura cu o zi înainte, pe 8 februarie de la ora 10.00. A.C.

Balul
panglicii

În seara zilei de 9 februarie, în sala mare a Centrului Cultural Românesc din Jula, va avea loc serbarea acordării panglicii pentru o nouă promoție de absolvenți ai Liceului „N. Bălcescu” din Jula. Manifestarea dedicată elevilor de clasa a 12-a va începe la ora 18.00.

Poza săptămânii

Pe noi sigur nu ne va lua apa...

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: Gheorghe Dulău stând de vorbă în ușa de la uliță
(foto: din arhiva personală a lui Mihai Bihari)

Într-un moment aniversar printre cititorii din Micherechi

Pentru a reînvia sentimentul nostalgic de a ne întâlni, a vorbi deschis și de a petrece câteva ore plăcute împreună și a discuta despre trecutul și prezentul presei românești din Ungaria, marți, 15 ianuarie, jurnaliștii de la redacția „Foaia românească” ne-am deplasat la Micherechi, unde în prima parte a întâlnirii invitații noștri au fost copiii de la școala generală din localitate, iar după-masă de la ora 16.00 am avut o întâlnire cu cititorii. La întâlnirea cu elevii și profesorii școlii generale din Micherechi, doamna *Eva Șimon*, redactor-șef al săptămânalului „Foaia românească” a prezentat pe scurt istoricul revistei, care apare începând din 15 ianuarie 1951 și, tot legat de această dată calendaristică, ne-am amintit și de poetul Mihai Eminescu și, totodată, și de Ziua Culturii Naționale prin câteva romane pe versurile poetului național, cântate la chitară de *Livia Daniel* de la Chitighaz.

În urmă cu două-trei decenii, întâlnirile cu cititorii „Foi” erau mult mai dese, viața comunitară se reducea aproape numai la asemenea întruniri, deoarece nu exista internetul și telefonul mobil. În urma acestui eveniment de la Micherechi am ajuns la concluzia categorică că este nevoie în continuare de astfel de întâlniri, pentru că e bine să ne întâlnim și să vorbim în limba

noastră maternă și să discutăm deschis despre problemele care persistă în comunitate, de multe ori dezbătute în gazeta noastră.

După o scurtă prezentare prin powerpoint a trecutului de 62 de ani a „Foi românești”, întâlnirea a continuat cu discuții despre viitorul revistei și despre ce îi interesează pe cititori. Ca o curiozitate, cei prezenți au avut posibilitatea de a răsfoi arhiva anului 1951, în care un lucru interesant pentru ei (deoarece încă din 2012 sunt așteptați la Micherechi doi pedagogi din România) a fost articolul: „Au sosit doi pedagogi din R.P. Română”, în care revista scrie despre importanța primirii la școala română din această localitate a doi profesori români „care vor da ajutor prețios în ridicarea învățământului și culturii tineretului nostru din băncile școlii” (articol apărut la 1 noiembrie 1951, în „Libertatea noastră”).

O altă surpriză a serii a fost prezentarea de către doamna *Eva Șimon* a unor compuneri, scrise de către elevii clasei a patra de la școala din Micherechi în anul 1971, despre trăirile acestora în perioada inundațiilor din anul 1970. Aceste lucrări fac parte din colecția regretatului profesor *Gheorghe Dulău*, primită din partea familiei acestuia și arhivată la sediul UCRU. După ascultarea celor citite, între cei prezenți s-a iscat o aprinsă discuție despre procesul natural de asimilare din comunitatea noastră, despre cum am putea să stopăm viteza acestei asimilări și ce ar trebui făcut ca tinerii de azi să nu-și piardă limba maternă. Sigur că nu s-a ajuns la nici un rezultat concret, însă a fost tras un semn de alarmă din partea tuturor celor prezenți. A fost o discuție sinceră cu multe semne de întrebare despre viitorul românilor din Micherechi. La întâlnire a fost prezent și domnul ambasador *Victor Micula* de la Ambasada României la Budapesta și domnul consul gerant interimar *Dragoș Țigău* de la consulatul din Julia. Pentru a dezmoști puțin atmosfera, chitarista *Livia Daniel* de la Chitighaz a cântat în finalul întâlnirii câteva romane compuse pe versurile lui Eminescu, precum și melodia „Eminescu” a lui Ion și Doina Aldea-Teodorovici.

A.B.

EDITORIAL

Oglindă, oglinjoară...

Cine nu cunoaște povestea măștihoaii Albei ca Zăpada, care din când în când își întreba oglinda dacă încă tot ea e cea mai frumoasă din țară. Acea mamă vitregă vroia să audă tot timpul numai ce era pe placul ei... și niciodată adevărul. Acesta ar fi deranjat-o. Cam așa suntem și noi, românii din Ungaria. Imediat ce ne așează cineva în față o oglindă și acolo vedem nu doar lucruri frumoase și laude, ci probleme și insuccese, nu ne mai place să privim în ea. Ne ascundem, ne băgăm capul în nisip, ne prefacem că problemele nu sunt chiar atât de mari sau că doar cineva, care cu siguranță ne vrea răul, le exagerează.

La o recentă întâlnire cu cititorii revistei noastre de la Micherechi, după evocarea istoricului „Foi românești” și ascultarea câtorva romane pe versurile lui Mihai Eminescu, s-a încins o discuție interesantă despre soarta comunității noastre, despre viitorul școlilor românești, despre pierderea limbii române. Un lucru s-a văzut clar de la bun început: românii noștri de la sate au nevoie de discuții, de ocazii unde să-și poată spune părerile, unde să discute românește. Unii dintre participanți s-au străduit să ne dea idei noi, despre ce și cum să scriem în revistă, ce i-ar interesa. Alții însă s-au arătat deranjați de faptul că în „Foaie” se scrie prea mult despre insuccesele școlilor și grădinițelor românești în transmiterea limbii române, fiind vinovate pentru acest lucru, după părerea mai multora, în primul rând, nu atât instituțiile, cât familiile. Și cum, de obicei, ni se întâmplă, în loc să încercăm să găsim vreo soluție, aruncăm responsabilitatea în altă parte. Părinții pe școală, școala pe grădiniță, liceul pe copiii care nu vor să învețe nici în ruștină capului limba română pe motiv că nu e la modă și atunci ce rost mai are, etc. De rostul ei se conving unii tineri de-ai noștri numai atunci când vor să obțină o bursă de studii în România, iar dacă reușesc să intre la vreo facultate își dau seama repede că nu înțeleg prea multe din ce se vorbește în jurul lor și atunci suferă și se chinuie enorm să recupereze tot ce au pierdut în decursul anilor. Nu au fost păcăliți acești copii (și părinții lor) când la română luau numai note de cinci, nota maximă? Ba erau. Le-am arătat o oglindă falsă și nu i-am pregătit pentru neplăcerile pe care pot să le aibă din cauza acestor note false.

Un lucru e sigur: responsabilitatea este a noastră, a tuturor. A adulților, a profesorilor și dascălilor, a educatoarelor, a comisiei pentru învățământ de la autogovernare, a preoților, a jurnaliștilor, a tuturor celor care avem remușcări că poate nu am făcut tot ce trebuia, nu am făcut destul pentru supraviețuirea românilor pe aceste meleaguri. Nicidecum nu a copiilor. Și așa merge mai departe, nici măcar nu a familiilor. Din moment ce un părinte își înscrie copilul la o grădiniță sau școală românească, acesta se așteaptă ca instituția să-l învețe pe copil românește, pedagogii să dea copiilor ceea ce ei nu au putut, din diverse motive. (Exact ca și când îl înscrie la o școală germană, de la care se așteaptă să-l învețe pe copil să vorbească nemțește.) Părintele are încredere în instituția la care își înscrie odrasla. Această încredere este însă trădată atunci când așteptările cu realitatea nu se întâlnesc.

Oricât nu ne place imaginea strâmbă pe care o vedem în oglinda comunității noastre, ea trebuie privită cu ochi deschiși, discutată și analizată cu sinceritate și totală deschidere. Să începem fiecare cu a privi în propria noastră oglindă. Cu sinceritate. Și să ne întrebăm dacă noi chiar facem tot ce ne stă în putință.

Eva Șimon

Biblia – cea mai importantă Carte în limba noastră maternă

Nicolae Iorga spunea că: „Taina existenței umane nu stă în a trăi, ci a ști pentru ce trăiești”. Dintre toate cărțile lumii, Biblia este cartea care dă cel mai bun răspuns pentru cine vrea să afle rostul vieții.

Sfânta Scriptură sau Biblia este cea mai citită carte din lume. Pentru unii ea este o carte de povești, pentru alții este un îndrumar în viață, iar pentru alții are autoritate exclusivă în ale credinței. Creștinismul consideră Biblia cuvântul Domnului scris pentru omenire. Cartea aceasta nu este o carte ca toate celelalte. Pe toate paginile ei ne întâlnim cu același Dumnezeu unic, creator al cerurilor și al pământului. Prin Biblie Dumnezeu a ales să ne transmită ceea ce trebuie să știm despre lume, viață și viitor. De la Genesa până la Apocalipsa, cărțile Biblii ne vorbesc despre acest Dumnezeu atotputernic și atotînțelept, care conduce istoria lumii. Prin Biblie Dumnezeu ne descoperă planul său de mântuire prin Isus Cristos. Spre deosebire de alte cărți spirituale, ea nu cere o credință oarbă. Există multe tipuri de dovezi care susțin acuratețea istorică a Bibliei, precum și faptul că este de inspirație divină. Istoria antică susține relatările din Biblie ca documente istorice. Evangheliile oferă multe aspecte demne de încredere despre viața lui Isus. Arheologia întărește și ea descrierile biblice.

Cum limba română a fost o limbă în continuă

dezvoltare și prefacere, era natural ca și Biblia să fie tradusă din timp în timp în limbajul comun, evoluat cu scurgerea vremii și a generațiilor. Din această cauză avem în limba noastră multe traduceri.

Prima traducere parțială a Bibliei în română datează din 1559 și a fost realizată de Diaconul Coresi. El a tradus din greacă ceea ce azi numim Evangheliile Noului Testament. Prima traducere completă a Bibliei în limba română a fost realizată între anii 1661–1668 de spătarul Nicolae Milescu, având ca sursă Septuaginta apărută la Frankfurt în 1597. Foarte importantă pentru cultura românească este traducerea din 1688, care e cunoscută ca „Biblia de la București”.

Scrierea în limba română înainte de 1858, adică până la domnitorul Alexandru Ioan Cuza, era cu caractere chirilice. Așadar, și traducerea Bibliei până la acea dată au fost cu litere chirilice. După anul 1858, Biblia a fost tipărită cu alfabetul latin. Este vorba despre așa-numita „Biblie a lui Șaguna”. A apărut la Tipografia arhiepiscopalească din Sibiu, între 1856–1858, cu titlul „Biblia adică Dumnezeiasca Scriptură a Legii vechi și a celei nouă, după originalul celor șaptezeci și doi de tâlcuitori din Alexandria, sub privegherea și cu binecuvântarea Excelenței sale, Preasfințitul Domn Andrei Baron de Șaguna”. Andrei Șaguna era conștient de

Dumitru Cornilescu

necesitatea unirii românilor din Imperiul Habsburgic, răspândiți în atâtea provincii. Programul său avea ca scop formarea unei Biserici ortodoxe autonome, eliberată de orice stăpânire străină.

Neoprotestanții români, deci și noi, bapțiști din Micherechi, folosim așa-numita Biblie Cornilescu (Nu acceptăm tradiția ori scrierile apocriefe ca fiind Cuvântul lui Dumnezeu revelat, doar Biblia, nimic în plus, nimic în minus). În 1920 apare Noul Testament, traducere făcută de tânărul Ieromonah Dumitru Cornilescu, în perioada 1916–1920 la Stăncești – Botoșani, la conacul prințesei Ralu Callimachi, după izvoare grecești și cele mai bune traduceri moderne contemporane franceze, germane, engleze. Biblia Cornilescu tradusă integral apare în 1925, fiind o ediție cu trimiteri. Aceasta este, deci, Biblia standard folosită astăzi de credincioșii evanghelici din România și de noi, neoprotestanții români din Ungaria. Limba traducerii este cea literară, contemporană.

Traducerile actualizate lingvistice ale Bibliei continuă și în prezent. Se fac și pe mai departe traduceri într-un limbaj mai ușor, folosind cuvinte moderne.

Deși traducerea Bibliei în limba română are numeroase variante și, de secole la rând, acestea se perfecționează continuu, Scriptura este aceeași, neschimbată, și rămâne cartea de bază a creștinătății. Iar limba ei este ceea ce ne leagă pe noi, românii, indiferent din ce confesiune facem parte. Dacă ne considerăm români și creștini, avem datoria s-o cunoaștem și s-o vestim în limba noastră maternă!

Ileanuța Ruja, studentă

Grupul Impact la Micherechi

Grupul de laudă și închinare „Impact Quartet” din Arad va cânta în Biserica Baptistă din Micherechi în data de 27 ianuarie, duminică, începând cu ora 16.00. Cuvântul lui Dumnezeu va fi rostit de Dorel Popa, pastorul Bisericii Baptiste „Maranata” din Arad.

Nu lăsa focul să se stingă!

În jurul anilor 1770–1780, un om din Carolina de Nord, numit John Morris și-a construit o casă în Rutherfordton. Folosind două pietre de cremene, el și-a aprins un foc în șemineu. Impresionat de felul cum focul a înviat atmosfera casei, Morris a hotărât să păstreze acel foc să ardă continuu. De aceea, cu o deosebită atenție, s-a îngrijit ca focul să nu se stingă niciodată.

Mai mult decât atât; atunci când a construit o casă nouă pentru fiul său, a luat un cărbune din focul din șemineul casei sale și a aprins focul și-n noua casă. Mândri de această realizare, membrii familiei Morris au hotărât să păstreze focul aprins din generație în generație, în onoarea tatălui și-a bunicului lor.

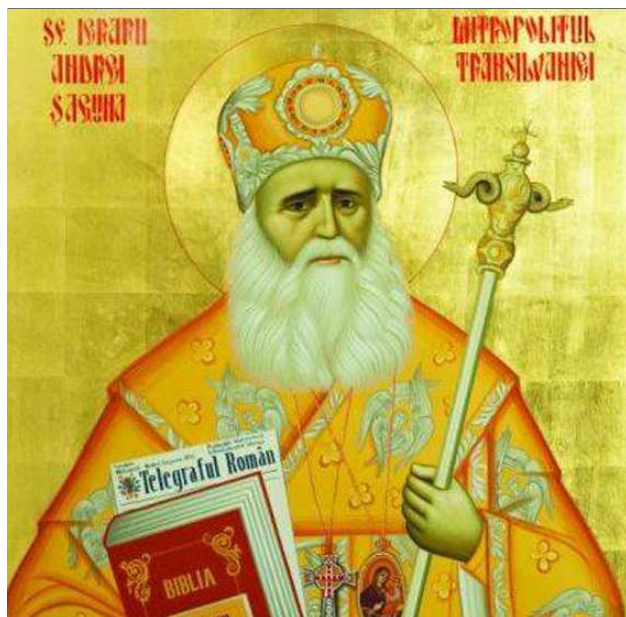
În anul 1920, din întreaga familie Morris, a mai rămas un singur urmaș direct, ce era stră-stră-stră-nepot a lui John Morris, numit William Morris. Acesta era în vârstă de aproape 80 de ani, nu se căsătorise și nici nu avea nici un urmaș.

Prin multe încercări, William a dorit să-i determine pe cei ce-i erau rude mai îndepărtate să păstreze tradiția familiei și să nu lase focul să se stingă. Dar niciunul dintre aceștia n-au fost gata să preia acest angajament. Auzind de frământarea bătrânului, un vecin de-al acestuia l-a vizitat și s-a angajat ca să păstreze focul să ardă și în generațiile următoare.

În anul 1948, la moartea lui William Morris, trecuse deja mai mult de 170 de ani de când focul a fost aprins și-a ars continuu.

În această vreme și noi suntem chemați să păstrăm aprins un foc care a început să ardă cu mai mult de 2000 de ani în urmă. Au trecut războaie, revoluții, iar pe scena lumii au venit și au trecut curente filozofice și mișcări religioase; dar flacăra aprinsă de Hristos nu s-a stins. Această lumină a strălucit continuu în întuneric. Acum este rândul tău să îngrijești ca această flacăra să nu se stingă. Îți vei împlini această slujire?

(sursa: misiune.ro)

La mulți ani!

Azi, satul Micherechi se poate mândri cu foarte mulți medici români, originari din această localitate. Dar nu a fost întotdeauna așa. Primul micherechean care a devenit medic își sărbătorește în aceste zile aniversarea de 80 de ani.

Ioan Cozma, fiul lui Ioan și Maria, a văzut lumina zilei pe 25 ianuarie 1933, la Micherechi. Studiile elementare și le-a terminat în satul natal și la Salonta. Bacalaureatul l-a obținut la Liceul „Erkel” din Julia, în anul 1952. Între anii 1952–58 a studiat la Universitatea de Medicină din Seghedin. În 1962 a obținut specializarea de medic pediatru. Este membru al Camerei Medicilor Maghiari și membru al Societății Maghiare a Medicilor Pediatri.

Trăiește și activează și azi, spre bucuria foarte multor familii ai căror copii i-a vindecat, în orașul Hódmezővásárhely. În 2004 a obținut din partea conducerii orașului premiul „Pro Urbe”.

Pe această cale, îi urăm în numele revistei românești un călduros „La mulți ani!” în sănătate și fericire.

O nouă
stagione
la Julia

Teatrul Cetății din Julia își va deschide porțile pe 22 iunie cu cea de-a 50-a stagione, în cadrul căreia iubitorii de teatru vor putea viziona mai multe piese noi. În cadrul sezonului, pentru a satisface și publicul pasionat de literatura engleză, în perioada 4–15 iulie se va desfășura a IX-a ediție a Festivalului Shakespeare. Cea de-a 50-a stagione se va încheia pe 11 august.

Poșta redacției

Cu ocazia aniversării a 62 de ani de la apariția revistei noastre, am primit la redacție două mesaje care ne onorează foarte mult, și pentru care mulțumim și pe această cale. Redăm mai jos aceste mesaje:

Îmi face o deosebită plăcere să vă felicit cu ocazia aniversării celor 62 de ani de neobosită activitate editorială a Foi românești, cea mai importantă publicație a românilor din Ungaria. La ora acestui bilanț meritoriu, dați-mi voie să vă urez mult succes în deosebit de importanta dumneavoastră misiune culturală, multe realizări și împliniri în folosul conaționalilor noștri din țara vecină.

După cum cunoașteți, Departamentul pentru Românii de Pretutindeni face parte acum din structura Ministerului Afacerilor Externe. Am convingerea că acest lucru va influența pozitiv buna noastră cooperare. Vă asigur că vom face tot posibilul să venim în întâmpinarea doleanțelor dumneavoastră, că ne vom strădui să sprijinim cât mai bine activitatea publicistică a revistei sau celelalte proiecte culturale pe care le inițiați. Veți găsi la noi întotdeauna porțile larg deschise pentru orice idee interesantă de posibilă colaborare.

Cu deosebită stimă,

Titus Corlățean
Ministru, Ministerul
Afacerilor Externe, România

București, 15 ianuarie 2013

La împlinirea a 62 de ani de la înființare (15 ianuarie 1951) și într-o zi cu semnificații multiple pentru cultura română, prin aniversarea celor 163 de ani de la nașterea Poetului Național Mihail Eminescu, îi dorim revistei „Foaia românească”, conducerii ei și tuturor celor care se ostenește pentru ca aceasta să poată vedea lumina tiparului și a zilei, viață lungă în continuare, ajutor și inspirație de la Bunul Dumnezeu și multă putere de muncă pentru a promova și pe mai departe cultura și spiritualitatea Poporului Român, dar și pentru a contribui la menținerea și consolidarea identității românești a cititorilor revistei, adică a românilor din Ungaria, cărora ea li se adresează în mod special!

Îi dorim, de asemenea, să aibă parte și de susținerea materială necesară, fără de care revista nu ar putea să apară în condiții normale!

La mulți ani, Foaia românească!

La mulți ani, culturii și spiritualității românești din Ungaria și de pretutindeni!

† **Siluan**, Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria
Julia, 15 ianuarie 2013

Calendarul românesc 2013

Anul Nou a adus pentru cititori o nouă ediție a almanahului săptămânalului „Foaia românească” și anume „Calendarul românesc 2013”. Almanahul anului 2013 conține o prezentare amplă a evenimentelor din viața publică, religioasă, culturală și educativă a românilor din Ungaria de-a lungul anului 2012. Nu lipsesc nici de această dată paginile dedicate copiilor, și am adunat și în acest an datele despre botezurile, cununile și înmormântările de la bisericile noastre. „Calendarul românesc 2013” poate fi procurat de la școlile și bisericile românești, dar îl puteți cumpăra sau comanda și de la redacția noastră: 5700 Julia, str. Doja nr. 8, tel.: 06-66/361-789 sau prin email: foaia@foaia.hu.

Pe scurt...

BICHISCIABA

Pe 24 ianuarie, în Sala de Expoziție „Tégla” a Muzeului Munkácsy Mihály din Bichișciaba s-a deschis o expoziție din picturile și graficele artistului **Ioan Nistor** (Nestor), de origine din Micherechi. Ioan Nistor a mai expus în Muzeul Munkácsy Mihály din Bichișciaba în anul 2004, iar în Sala de Expoziție Dürer din Julia a avut o expoziție de tablouri în anul 1999. Expoziția din Bichișciaba va fi deschisă până pe 10 martie, vizitatorii având astfel posibilitatea de a admira tablourile artistului.

MICHERECHI

Săptămâna viitoare, în sala de sport a școlii generale din Micherechi se va da startul la o nouă ediție a cupei de tenis de masă pentru elevii școlii generale. Competiția pentru fete va avea loc luni, 28 ianuarie, cu începere de la ora 15.00, iar cea pentru băieți se va desfășura cu o zi mai târziu, marți, cu începere de la ora 14.30.

JULIA

Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria organizează, pe 2 februarie, balul românesc pe țară. Petrecerea va avea loc la Centrul Cultural Românesc din Julia, cu începere la ora 18.00. Prețul unui bilet de intrare (cu masă) este 4.500 de forinți. Biletele se pot procura la Centrul de Documentare și Informare (Julia, str. Sárosi nr. 17).

MICHERECHI

Proba în scris la olimpiada de limba și literatura română, cunoscută sub numele de OÁTV, va avea loc pe 6 februarie, cu începere de la ora 14.00. Rezolvarea subiectelor în scris la olimpiada națională din cultură și civilizație românească, pentru elevii din clasele 7–8 va avea loc pe 12 februarie, cu începere de la ora 14.00, la școala generală din Micherechi.

BĂTANIA

Pe 15 februarie, la școala generală „Lucian Magdu” va avea loc parada măștilor. Copiii de la școala românească, la fel ca în anul trecut, vor pregăti o surpriză inedită pentru pedagogi și părinți.

Povestitor: – Cu 30–40 de ani în urmă, la noi în sat s-or făcut mari încredințări și da mai mult'e ori cu jumătat'e da an mai nant'e decât nonta. Noi elevii clasei a 8-a am dori să vă facem o mică plăcere cu acie că om mere napoi în vreme și om arăta cam cum s-o petrecut o încredințare la noi în sat. Ca și tăt'e și povestire me are on început.

Odată mai dăm mult sor întâln'it doi tănări la bal și pruncu nu ș-o putut lua ochii după fată. Fata o fost a lui Gyuri lui Patâr și pruncu al lui Mihaie Țoiului. După ce s-o gătat balu ei nu s-or putut dăspărți și până acasă tăt or jucat. Când or ajuns acasă, în poartă luan'e (că așe l-o t'emat pă bad'e) uo țucat pă Ileana.

Iuan'e: – Uă, Ileană, io încă n-am văzut așe faină fată, da când îs. Tăt mă iei după picioare. Tăt am sclăbit când t'ai uitat cătă min'e. Io vreu și umblu cu t'in'e.

Ileana: – Tulai doamn'e luan'e și io tăt am așeptat că și zăci că vrei și umbli cu min'e, și pă min'e tă călduri vin. Numa că, numa așe poți umbla cu min'e dacă m-a lăsa tata.

Iuan'e: – Nici on bai nui cu asta, atunci mân'e dacă-i bin'e, vin la voi.

Ileana: – Așe cam cătă sară și vii că atunci vin'e tata dă la cioport.

Povestitor: – În ciie zî s-o auzit pân sat că pruncu lui Mihai Țoiului o petrecut pă fata lui Gyuri Lui Patâr acasă. Doauă verișen'e să întâln'esc înant'e boldului cel mare (care-i amu Nyisztor ABC).

Verișana 1: – Bună zuua Marișca unt'ului, da vii la bold?

Verișana 2: – Da vin că amu tăt'e trabă și le luăm dă la bold, nu ca-n vreme noastră.

Verișana 1: – Da auz, amu m-o spus n'epoata Anuța, că o fost la bal și luan'e Țoiului o petrecut acasă pă lleanuța lui Patâr.

Verișana 2: – Da și mie m-o spus Andronica.

Verișana 1: – Dapu bin'e le poa'te păre la amândoi că faină-s amândoi și dacă îs și sânguri la părinț atunci tăt'e averile or rămân'e bot.

Verișana 2: – Dapu nu șt'u dacă Firichii Țoiului îi place? Că tare bin'e i-o pă-

Încredințarea la Micherechi

Copiii din clasa a 8-a, îndrumați de diriginta *Viorica Oros Petrușan*, au prezentat sceneta „Încredințarea la Micherechi”, pe 22 decembrie, pe scena Casei de Cultură „Gheorghe Dulău”, în cadrul spectacolului de Crăciun. Întâmplarea se petrece cu 30–40 de ani în urmă, când fiul (adică Ioane Țoiului) lui Mihai și Andronica Țoiului s-a îndrăgostit de fata (lleanuța lui Patâr) a părinților Gyuri și Firica lui Patâr. La încredințare au fost chemate mai multe familii din Micherechi, unde a fost reprodusă cu fidelitate și un pic de sfadă în limbaj micherechian. Sceneta a fost scrisă și jucată cu drag în amintirea timpurilor vechi.

rut când luan'e s-o dat cu fata popii, cu Măriuța. Io așe gând'esc că a fi mare bai acolo la Firica, că pruncu uo lăsat la han'e pă Măriuța.

Verișana 1: – Dapu ia fi rușin'e săraca Firichii, dă popa, când a mere la beserecă.

Verișana 2: – Ascultă nu t'e poți băga în traba n'imăru, apu că șt'ii cum îi asta, că n'e place că nu, trabă și n'e alegedim cu ce n'e căpătăm.

Verișana 1: – Noa, iascultă Marișca unt'ului io trabă și mă sălesc acasă că am pus popricașu pă foc și nu vreu și să prindă dă fund.

Verișana 2: – Noa, rămas bun unt'oaie.

Verișana 1: – Ș-ai noroc fata me.

Povestitor: – În ciie zî luan'e, sara cam păla șasă o mărș la casa fet'ii. Ba'te la ușe.

Iuan'e: – Sara bună nană Firică.

Mama fet'ii: – Sara bună, da vii la noi.

Iuan'e: – Ce mai făceț, cum vă sântăt?

Mama fet'ii: – Dapu fii-ca me cam așe bătrân'eșt'e, șt'ii tu, n'e mai doare și ias-ta și ciie. Amu zăce și baceto Gyuri că-l doare șelele că tătă zăua o dus bucat'ele-n pod.

Iuan'e: – Dapu așei și la noi dab'd'e așept a noșt' și vie iarna și să hog'in'ască olecuță.

Tata fet'ii: – Sara bună luan'e, da ce drum t'o adus până la noi?

Iuan'e: – Dapu amu o făcut tata pălincă dă prun'e și v-am adus o ieguță dă cuștuleț.

Tata fet'ii: – Noa, hai și cuștulim atunci. Aha, bună, noa asta tăt'e cile rele le tăgășeșt'e dān t'in'e.

Iuan'e: – Dapu bace Gyuri am vin'it dīrto treabă tare fontoșe.

Tata fet'ii: – Noa da nu-i uarice bai.

Iuan'e: – Da, nuu. Fie Dum'n'ezo lădat, numa cu lleanuța n'am gând'it că și n'e întâln'im dā mai mult'e uări și aș mai vin'i și p-ai-ci pă la dum'n'evoaștă, că tare dragă mi pă lleanuța.

Tata: – Noa ascultă fii-ca me, io n-am treabă și mă bag în treaba voaștă, până când t'i purta cumsăcad'e cu fata me, și nu i face dā rușin'e, șt'ii tu dā ce vorovăsc, numa așe t'e las și umbli cu ie.

Iuan'e: – Mulțam, oi grăji dā ie ca și dā uat'ii mn'ei, că mi tare dragă.

Povestitor:

– După o lună bună lleana și cu luan'e s-or încredințat. Înant'e dā încredințare la noi în sat părinți pruncului cu familie, or mărș la casa fet'ii și o ciară dā la părinț. Părinți pruncului or dus pen'e și trii meteri dā pānură și-și facă fata haine.

Tata pruncului: – Sara bună Gyuri și Firică.

– Bună sara.

Tata fet'ii: – Dapu hai și sig'eț la noi. Dacă-ț vin'it pă la noi v-ați ustān'it, beț on păhar dā pălincă și nu vi să ușt'e gārtu.

Tata pruncului: – Da, că vin'im dā dāpart'e. După voarbele prucilor am vin'it și vā cerem fata, dacă vā place dā pruncu nost.

Tata fet'ii: – Dapu cum și nu n'e placă că până amu io așe vād că să-nțeleg și să port bin'e, nu n'or făcut încă dā rușin'e. Atunci ar trăbui și n'e vorovim dā încredințare.

Tata pruncului:

– Ce încredințare gând'it?

Tata fet'ii: – Dapu la noi a fi mare, dacă n'-om t'ema tăt'e n'amurile că și noi am fost în mult'e locuri. Io zăc și facem la Crăciun că atunci tătă lume a iercăzi.

Noa atunci rămān'eț cu bin'e. Mulțāmim dā tăt'e așe n'am săturat că n'e stā doba-ntolătore.

Povestitor: – După cīt'eva săptămān'i la Crăciun s-o făcut încredințare. Familie fet'ii o avut mare gând că la casa lor s-o făcut încredințare. Or tăiet porc înaint'e cu doauă zāle, și fiindcă Vig Tibi încă nu o avut pui, tătă lume ș-o țānut pui acasă pă tārātă, și or tăiet și pui dā leveșe pă încredințare. Înaint'e cu o zi, or vin'it tăt'e n'amurile fet'ii și ajut'e la māncăruri.

Mama fet'ii: – Auzi mătușe, io t'aș bizui pă

dumn'etale și margă trebu-rile la māncăruri.

Mātușe 1: – Auzi mă, tu trabă și șt'ii că numa n-ui în alta stare fata asta dā să face așe iut'e încredințare că-nca mai amu-i luna încă luan'e o umblat cu fata popii.

Mātușe 2: – Dapu, io nu știu dā așt'e, tăt mor vu spusă dacă ar fi așe. Noa bin'e, mai fontoș îi că și să baje dā samă la māncare și și fie chistaș în casă. I-ascultă aice fiica me cin'e o voșolit māsārițale așt'e? Așe stā māsārița asta pă masă ca frunza-n paie, nici cum.

Tānāra 1: – Uă doamn'e Mātușe, io am fost, numa șt'iu io ce poa'te fi baiu. N-am băgat numa patru cupoacuri dā asprele la on lovor dā apă, și poa'te că nu-i dāstul dā asprīțā.

Tānāra 2: – Ce v-aț gând'it și fie māncare?

Mātușe: – Noa ascultați fet'elor: io mam gind'it și fie leveșe dā pui, on popricaș dā porc cu croampe fert'e, carn'e fritā-n șuteu. Numa nu știu ce plăcint'e și fac.

Tānāra 2: – Io am auzāt tare faină rețept dā la Rāmān'ie numa îi scumpā olecuță.

Mātușe: – Dapu dacă-i scumpā, numa nu pont la încredințare om șporoli că numa o fatā-i la casā.

Mātușe 2: – Māi băgaț dā samă la popricaș!

Unt'oaie: – Mānānce-vā g'ilazu! Da care aț invārsat unsoare pă māsārițā? Poci-o aspri iarā.

Povestitor: – După gătat'le cile mari o vin'it ziua încredințării și vin'e n'ipu la casa fet'ii.

Tata fet'ii: – Noa dapu bin'e-m pare că ați ajuns la noi, hai șid'eț la noi.

Tata pruncului: – Dapu dab'd'e am ajuns aici. Tāt sânt'em chinoși, c-am vin'it tăt pīn zmorcilā.

Nānāșu: – Noa am vin'it că-i voarba că în casa asta s-or gătat dā încredințare. Gānd'esc că în bun loc am vin'it, că să ved'e că v-ați gătat faină și aveți pălincă dāstulā, că doamn'e tare uat'eșt'e cătā min'e.

Tānāra: – Vād că și voi v-ați gătat pă încredințare că faină han'e și-o luat și nānāșe, ca și mn'ireasa. N'-am luat pānurā dā la Rāmān'ie și n'ū le-o cosāt Irina N'iculuță.

– Ce trebuie să știm despre tine, în afară de faptul că desenezi frumos?

Dorottya Jurca: – Sunt elevă în clasa a XII-a. Sunt în prag să-mi aleg o universitate sau facultate, care deloc nu este un lucru ușor, pentru că îmi place să dans, să desenez, să fac sport, să scriu poezii și, în general, îmi place muzica. Surorile mele, Janet și Sofia, care au frecventat tot acest liceu, trăiesc la Budapesta. Sora mea mai mică, Fanni este elevă în clasa a treia a liceului. Trăiesc în mica localitate bihoreană, Bedeu, împreună cu părinții mei, unde tot mai rar se aude vorbă românească. La școala gene-

Dorottya Jurca

rală, limba română este predată de către învățători însuși.

Renata Tamás: – Până în anul 2009 am stat în Oradea, orașul unde m-am născut. Am o soră mai mică care învață la acest liceu. Îmi place să citesc și să fac sport, să desenez și îmi plac aventurile.

– De unde a venit ideea să desenați rochiile?

D.J.: – Sora mea, Janet,

învață meseria de creator de modă. Priveam cu mare atenție creațiile care s-au născut din mâna ei. Această pasiune am dezvoltat-o în timpul anilor petrecuți la liceu.

R.T.: – Mereu am fost atrasă de modă, de stil. Eram elevă la școala generală când am început să desenez rochii de femei.

– Când ați creat aceste desene?

D.J.: – Marea parte a desenelor le-am creat cu doi ani în urmă, dar unele sunt pe care le-am făcut acum câteva luni. Nu am idei concrete, desenez spontan.

R.T.: – Unele le-am creat cu mulți ani în urmă. Aveam patru anișori când am desenat prima rochie de femeie.

Prima mea expoziție...

Dorottya Jurca și Renata Tamás, eleve ale Liceului românesc „Nicolae Bălcescu” din Iula ne vorbesc despre pasiunea lor pentru modă. Fetele sunt la început de drum. Fiind încurajate și ajutate de profesoara de desen Maria Rocsin Farkas, luna trecută s-a deschis o mini galerie în aula liceului „Bălcescu” din creațiile tinerelor. Privind cu atenție aceste desene, remarcăm că ele se adresează domnișoarelor sau doamnelor, fie că e vorba de fete cu personalitate puternică, stilate, extravagante, excentrice sau ușor retro, toate își pot găsi un articol de îmbrăcăminte. Lucrul acesta pe care nu l-au învățat, vine din ele.

– Care sunt caracteristicile desenelor expuse?

D.J.: – Caracterele le-am îmbinat, cel sportiv cu cel clasic, cu cel elegant și bizar și cu stilul conservator.

R.T.: – Într-adevăr am îmbinat caracterele, pentru că aceasta a fost intenția mea. Printre creațiile expuse găsim vestimentație de inspirație rock, elegantă, feminină, lejeră, dar și simbolurile hippie.

– De unde a venit ideea să expuneți aceste creații în incinta liceului?

D.J.: – În momentul în care i-am arătat desenele profesoarei de desen Maria Rocsin Farkas nici nu știam că va veni cu această idee senzațională! Am fost foarte fericită. Pentru mine această expoziție a fost cel mai frumos cadou de Crăciun! Pe această cale doresc să-i mulțumesc doamnei profesoare, care ne-a ajutat în realizarea acestui vis. Fără ea nu am fi reușit, pentru că am avut destule emoții.

R.T.: – Sincer vă spun, nici prin gând nu mi-a trecut acest lucru. A fost o idee foarte bună din partea profesoarei mele, căreia îi sunt recunoscătoare.

– Ce planuri de viitor aveți?

D.J.: – Încă e prea devreme să știu precis ce doresc

să devin. Un lucru este sigur, mi-aș dori să-mi continui studiile la o universitate.

Renata Tamás

R.T.: – Fiindcă sunt elevă în clasa a X-a, este prea devreme să-mi definesc meseria. La ora actuală aș dori să devin creator de modă. Dar o să vedem...

– A fost prima ta expoziție?

D.J.: – Da, este prima mea expoziție, de care, peste mulți ani, îmi voi aminti cu mult drag.

R.T.: – Sub coordonarea atentă a doamnei profesoare Maria Rocsin Farkas am reușit să aranjăm această expoziție pentru publicul larg, în primul rând pentru colegii noștri de școală. Ea a descoperit măiestria mâinilor noastre.

Îi mulțumim pentru faptul că s-a gândit la noi oferindu-ne posibilitatea de a ieși cu creațiile noastre în fața colegilor.

A. Cioca

Încredințarea la Micherechi

(Urmare din pag. a 6-a)

Mama fe'ii: – Hai și d'e' că n-om sta doară tăta sara că n'e doare picioarele.

Nănașu: – Noa dacă pă noi n'or prins dă nănaș atunci tăt aș zăce două trii voarbe dă tănări aiș'e. Iuan'e o zăs că i tare dragă pă Ileana dumn'e-voastă, așe că n'am sălit și vin'im după floare asta și n-o rupă uaricin'e mai iut'e decât noi.

Și amu Iuan'e o gând'it că ar însămnă cu in'elu aista.

Tata: – Bin'e'i fātu' mn'eu, io dau fata me la bi'eru aista.

Văru1: – Cin'e-i frânca acie așe faină lată-n șele?

Văru2: – Nu t'e uita așe dă tare cătă ie, că-i frânca me. Ieți uă'i jos după ie că scot brișca dăn jeb.

Văru1: – Ce gând'ești că mă t'em io dă t'in'e? Nu iești tu bica satului, numa așe dă puturos.

Văru 2: – Tu vorovești dă min'e! Dă când iești tu n-ai lucrat on cheșerveș, și amu trăiești pă capu la avoști și tăt plin ți capu, da

nu dă mint'e, ce dă băutură.

Văru 3: – Mă, bolunzâlor, de ce n'e făceti dă răs, da ce or gând'i oamen'ii aiș'e dă voi? Bată-vă focu vost! Sufla-ar vântu pă sub picioare la voi! Că numa tă rușin'e n'e mână dă voi, acăr ind'e merem.

Povestitor: – Așe încredințări s-or mai făcut în sat la noi! Dacă o fost sfadă la încredințări și la nonț la urmă tăt'e or fost în cui. N'îmica n-o fost la loc.

Umor studentesc

Trei studenți stăteau în păturile lor din cămin, plictisiți de moarte. La un moment dat unul dintre ei zice: – Bă, eu zic să dăm cu banul și să facem așa: dacă iese cap mergem la terasă, dacă pică pajură mergem la meci, iar dacă pică pe muchie ne apucăm să învățăm!

☺ ☺ ☺

La universitate, toți studenții sunt obosiți.

– Domnule profesor, dați-ne voie să plecăm acasă. Suntem foarte obosiți!

– Păi bine, când se va

termina această bucată de cretă, vom pleca cu toții acasă.

O voce din ultima bancă:

– Dați-mi-o mie, o mănânc!

☺ ☺ ☺

În mijlocul prelegerii profesorul întrerupe prezentarea și spune:

– Dacă elevii din fundul clasei ar discuta mai încet despre fotbal și ar fi mai liniștiți decât cei din mijlocul clasei care rezolvă integrale, elevii din primul rând ar putea să doarmă mult mai bine.

Politici lingvistice în UE, Ungaria și România

Diversitatea lingvistică a Europei

Uniunea Europeană – marea familie din care face parte atât România cât și Ungaria – trebuie să facă față în permanență provocării de a găsi un echilibru între uniformitatea regulilor economice și diversitatea pe care o presupune multitudinea de tradiții, culturi, limbi, grupuri etnice care trăiesc între granițele sale. Integrarea în UE oferă un cadru comun care permite întâlnirea dintre culturi, dintre tradițiile popoarelor care sunt membre ale sale. Astfel, UE este un spațiu în care, prin interacțiunea diversității etnice, religioase, lingvistice se stimulează îmbogățirea reciprocă.

Comparativ cu alte părți ale lumii, precum Australia, Africa sau unele țări din Asia, unde numărul limbilor vorbite într-o țară este uneori de ordinul zecilor, statele europene se consideră monolingve, puține dintre ele fiind bilingve, trilingve, etc. Dacă numărăm limbile minorităților naționale sau regionale vorbite pe lângă limbile oficiale din Uniunea Europeană, ajungem la 50–60 de limbi.

Minoritățile naționale sunt grupuri care diferă din punct de vedere etnic de populația majoritară. Europa Centrală și de Est reprezintă partea cea mai diversă a Europei în ceea ce privește minoritățile naționale. Printre cele mai numeroase minorități sunt: romii; rușii în Țările Baltice; maghiarii în România, Slovacia și Slovenia; turcii în Bulgaria; polonezii în Republica Cehă, în Lituania și în Letonia; germanii în Polonia, România, Ungaria și Republica Cehă; croații și sârbii în Slovenia.

Uniunea Europeană se poate lăuda atât cu exemple pozitive cât și negative în privința respectării drepturilor minorităților naționale și etnice. Vom sublinia în primul rând acele cazuri, unde se acordă sau nu o atenție sporită drepturilor lingvistice ale grupurilor etnice.

În Finlanda, minoritatea suedeză, care reprezintă 5,8% din populație și locu-

iesc în regiunile de coastă și în insulele Aland, formează o provincie autonomă și monolingvistică (de limbă suedeză). Aceștia se bucură, pe lângă o puternică reprezentare politică, și de libertatea de exprimare în limba maternă: 15 ziare în suedeză, emisiuni radiofonice și de televiziune, teatre, precum și universități bilingve. Suedeza, alături de finlandeză, e considerată limbă națională a Finlandei.

Un alt exemplu pozitiv al UE este Tirolul de Sud, o regiune care încă în 1946 a obținut autonomie legislativă și executivă. În Tirolul de Sud sunt identificate trei grupuri lingvistice: germanii (66,99%), ladinii (4,36 %) și italienii (27,65%). Ladinii formează un grup etnic aparte, fiind cei mai vechi locuitori ai provinciei, limba lor fiind reto-romana. Astăzi cultura și limba ladină sunt prezervate doar în văile din Munții Dolomiți, fiind amenințate cu dispariția. Atât etnicii germani, cât și cei ladini au un număr mare de organizații și asociații culturale, prin care se dorește păstrarea identității și promovarea diversității etnice, culturale și lingvistice a regiunii.

Printre cazurile de insucces ale UE trebuie să amintim Țara Bascilor sau Irlanda de Nord. Grecia refuză să recunoască orice fel de minorități. Pe teritoriul Greciei conviețuiesc mai multe minorități istorice: albanezi, vlahi, macedoneni, turci.

O minoritate unică, aparte în Europa este minoritatea romă, care – spre deosebire de alte grupuri etnice – nu au o țară de baștină și trăiesc răspândiți pe tot teritoriul Europei și al Asiei Centrale. Cele mai semnificative comunități de romi se întâlnesc în România, Ungaria, Slovacia, Turcia, Bulgaria, Spania, Franța și Germania.

Uniunea Europeană a adoptat, în anul 1992, Carta Europeană a Limbilor Minoritare și Regionale, care a intrat în vigoare în 1998. Aceasta garantează un prag minim dincolo de care minoritățile statelor care au ratificat documentul au dreptul să își folo-

sească limba nu numai în public, dar chiar și în administrație și învățământ.

Poate părea surprinzător, dar numai 15 state din cele 27 ale Uniunii Europene au ratificat această Cartă. Ungaria și România se află printre țările care au ratificat Carta. Principalul obiectiv al acesteia este protejarea limbilor regionale și ale minorităților naționale, promovarea dreptului de a le utiliza în sfera publică și privată.

Ungaria și minoritățile ei

În vara anului 2012, un oficial responsabil cu politica națională în cadrul Guvernului de la Budapesta, a declarat că „toți cetățenii unguri care locuiesc în afara țării ar trebui să aibă șansa să învețe limba maternă și să o folosească fără frică”. Subsecretarul de stat Répás Zsuzsanna a subliniat că minoritățile ungare ar trebui „să fie conectate la o scenă unde maghiara este vorbită ca limbă maternă”. Despre această prioritate pentru politica națională a Ungariei s-a vorbit în cadrul unei conferințe despre politica lingvistică și drepturile lingvistice organizată de Institutul de cercetare pentru comunități ungare din străinătate. „Drepturile lingvistice sunt un subiect sensibil pentru etnicii unguri, deoarece autoritățile statelor vecine limitează de obicei dreptul acestora de a își folosi limba maternă”, a spus Répás. La acea conferință s-a anunțat că Guvernul Maghiar a lansat un program pentru susținerea grădinițelor în limba maghiară din statele vecine.

În timp ce guvernul ungare (din toate timpurile!) are printre priorități sprijinirea comunităților maghiare de afară și lupta pentru asigurarea drepturilor etnice, lingvistice, culturale, etc. ale acestora, în același timp situația minorităților naționale și etnice din interiorul granițelor Ungariei este una jalnică. Mai ales în ceea ce privește situația lingvistică a acestora. În urma adoptării Legii pentru Minorități din 1993, acestea au dreptul la alegerea și organizarea așa-numitelor

„autogovernări” (de fapt, niște consilii la nivel local, județean și național), care ar trebui să asigure o viață culturală și administrativă în limba naționalității.

Situația lingvistică a românilor din Ungaria este descrisă și analizată (deja de aproape două decenii) de lingvista româncă dr. Ana Borbély, în cadrul studiilor sale apărute în publicațiile Institutului de Cercetări al Românilor din Ungaria. Ea descrie amănunțit starea limbii române în localitățile populate de români în Ungaria, în primul rând în județele Bichiș, Bihor și Ciongrad. În ultimele decenii, atât la nivel de instituții (biserica, școală), cât și în sânul familiilor, limba română pierde tot mai mult teren în fața limbii maghiare. Starea actuală a limbii române în Ungaria este caracterizată poate cel mai bine de situația produsă la începutul anului 2007, la ședința de constituire a noii Autogovernări pe Țară a Românilor din Ungaria, înființată în urma alegerilor din toamna anului 2006. La acea ședință, marea majoritate a deputaților (în afară de cei delegați de Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria) au votat contra folosirii limbii române (sic!) la ședințele AȚRU. (Vezi „Foaia românească” din 30 martie 2007, nr. 13, pag. 3) O situație absurdă și foarte-foarte tristă. Au urmat zeci de proteste la autoritățile maghiare și române, discreditarea AȚRU, etc. Rezultatul? La ședințele din anul 2012, președintele AȚRU vorbește în primele 10–15 minute în limba română, după care schimbă în limba română. Iar celor care doresc să vorbească în românește, acum deja li se permite.

Summa summarum, în Ungaria zilelor noastre, naționalitățile au drepturi asigurate prin legi, ca de exemplu ca să își rezolve problemele la primării în limba lor maternă, doar că în practică aceste legi nu prea funcționează.

România și românii din afara granițelor

În problema protecției minorităților din România, după anul 1990, o schim-

bare majoră s-a petrecut în domeniul politicilor lingvistice față de minorități: o trecere de la promovarea exclusivă a limbii române (specifică regimului comunist) la o linie de politici publice care promovează (și sprijină) alocarea de funcții sociolingvistice semnificative limbilor minoritare (în educația formală, administrație, justiție, alte sfere ale vieții publice). Această schimbare de direcție în domeniul politicilor lingvistice s-a petrecut în contextul asumării de către statul român a unor obligații față de comunitatea internațională concretizate prin aderarea la unele tratate și convenții internaționale de referință în domeniul promovării drepturilor lingvistice ale minorităților (de ex. Carta europeană a limbilor minoritare sau regionale).

În ce privește politica lingvistică a Guvernului de la București pentru comunitățile de români din afara României, și ne gândim în primul rând la românii din jurul granițelor țării, aceasta nu se bazează pe o strategie bine definită, o strategie care să fie adoptată de toate guvernele.

Limba română a fost celebrată pentru prima dată în 31 august 1991, în Republica Moldova, de atunci aceasta fiind sărbătorită în fiecare an. În noiembrie 2011, a primit aviz favorabil o inițiativă legislativă a 166 de parlamentari din București, care prevede ca Ziua Limbii Române să fie sărbătorită în fiecare an pe 31 august și în România.

În 2012, de 31 august, președintele României Traian Băsescu a spus într-un mesaj festiv: „Avem nevoie de această solidaritate pentru a ne promova cu mai multă grijă valorile care ne leagă, pentru că prin limbă ne păstrăm cultura, credința, tradiția și istoria poporului nostru.”

Elaborarea unei strategii eficiente și pe termen lung în privința protecției limbii române în afara granițelor țării este o sarcină de viitor a Guvernului de la București sau a Academiei Române.

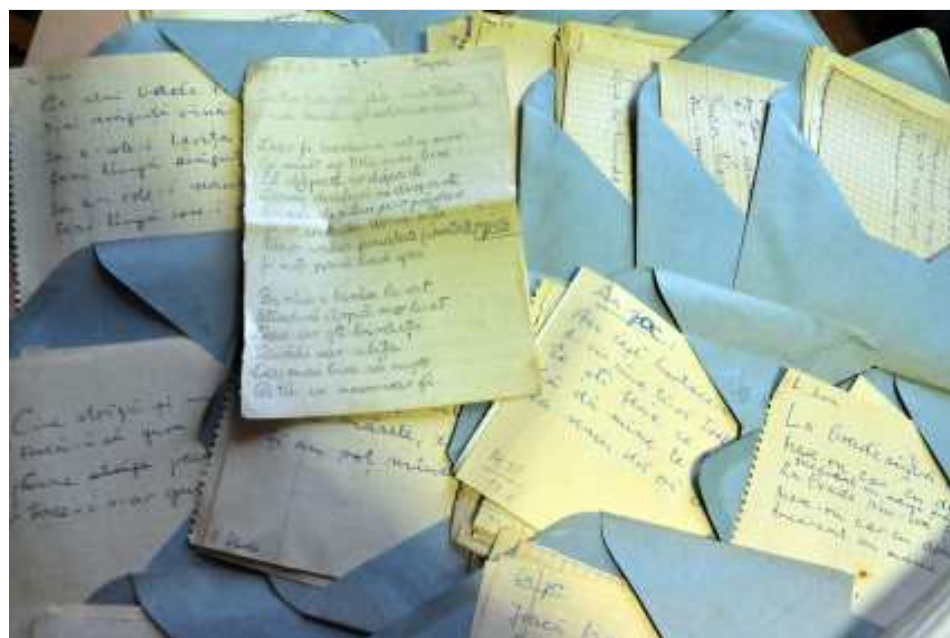
E. Șimon

Gheorghe Dulău din Micherechi a fost considerat de românii din Ungaria ca unul dintre cei mai autentici cunosători ai valorilor culturale românești, care toată viața și-a consacrat-o păstrării tradițiilor și colecționând tot felul de materiale despre Micherechi și consătenii săi. De o mare parte din moștenirea culturală pentru românii din Ungaria dispune Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, instituție care a primit după moartea domnului Dulău, de la cele două fiice ale sale, o parte din arhiva de cărți, fotografii, negative de fotografii, scrisori, manuscrise, documente și jurnale adunate o viață întreagă de marele animator cultural.

Ocupându-ne de arhivă și spicuind printre dosarele frumos aranjate și grupate pe categorii de „Domnul Dulău”, cum îl numea tot satul Micherechi, îți dai seama ce importanță deosebită le-a acordat și ce multă muncă a depus pentru a culege atâtea materiale, pe care mai apoi le-a bătut la mașina de scris, le-a corectat și le-a rebătut la mașină în mai multe exemplare, deoarece în acele vremuri nu exista calculator și printer.

Însuflețirea „Domnului Dulău” îi consuma toată energia și timpul, fără să țină cont de oboseală, mărturisirea într-un interviu una dintre fiicele sale. Școala, echipa de dansuri, corul, viața cultural-folclorică, viața de zi cu zi a consătenilor, fotografiatul, starea vremii, meteorologia, colectarea a tot felul de materiale de la sătenii mai în vârstă, albinăritul îl preocupau neconștient. Având soția bibliotecară, probabil a fost și mai ușor de înțeles acceptându-i materialele care îi umpleau toată casa, polițele, dulapurile și orice colțisor de cameră, sub paturi, peste tot unde avea loc, păstrându-le ca pe niște valori irecuperabile. Și, într-adevăr, aceste valori pe care „Domnul Dulău” le-a adunat de la săteni sunt irecuperabile, deoarece mulți dintre informatorii acestuia de mult nu mai sunt în viață.

Într-unul din dosarele bine legate și frumos îm-

Moștenirea „Domnului Dulău”, o adevărată comoară etnografică

păturite ale domnului învățător am găsit o „mică comoară”. Câteva zeci de plcuri pline de fițiuci, scrise de mână, de către oameni din Micherechi, cu tot felul de strigături, la Micherechi cunoscute sub denumirea de descântece. Acestea au fost frumos grupate de către domnul învățător și bătute la mașina de scris. Textele publicate mai jos sunt o selecție a materialului adunat de „Domnul Dulău”, fiind semne de către informatori împreună cu anul nașterii și adresa acestora. În procesul culegerii nu s-au folosit mijloace de înregistrare sonoră. Textele au fost transcrise, la momentul înformării, într-o formulă intermediară între limba literară și transcrierea fonetică.

*Micherechiu-i sus pe dâmb
Nici o fată nu-i la rând
Una-i mică, una-i mare
Una-i strâmbă la picioare.
Bine joacă micuța
Bine țucu-i gurița
Da te uită la cea mare
Cum să împiedică-n
picioare.*
(Rebeca Iova, 78 ani, Micherechi, str. Rákóczi, nr. 5.)

*Când vii bade-n șezătoare
Nu sta la ușă-n picioare
Ci te uită tât da rândul
Și te du unde ți gândul
De ți-a fi gândul la mine
Șezi aci fără rușine
Toarce furcă și tu fus
Fost-o badea și s-o dus.*
(Ioan Petrușan, născut în 1958, Micherechi)

*Lumină-i la nana-n
poartă
Ea doarme
durmio-ar moartă
D-ar fi nana fată bună
Și-ar muta patu-n
grădină
Eu m-aș face vânt dă vară
Și-aș mere la ea pă sară
Patu' i l-aș legăna
Gura i oaș săruta*

*Decât slugă la popa
Mai bine și bat doba
Că doba-i a satului
Da popa-i a dracului*

*Și-astă noapte m-am visat
Pă popă l-au spânzurat
Și la noapte m-oi visa
Ca spânzura preuteasa.*
(Vasile Marc, Micherechi, str. Kossuth, nr. 50)

*Joac-o soră și cu-n frate
Doamne dă-le sănătate
Joacă tata cu fata
Și o poată mărita.*
(Gheorghe Rocsin, n. 1958)

*Nu știu bade tu erai
Aseară când fluierai
Fluierai bade cu jale
Ai gândit că da-țoi mere.
Crede bade n-am putut
Mi-o dat maica dă cernut
Și mi-o dat o sită deasă
Să nu poci ieși din casă.
Și mi-o dat o sită rară
Să nu poci ieși
la tine afară.*

*Vină bade joi la noi
Că om fi numai noi doi
Și ne-om fierbe două ouă
Și-om rupe dragostea-n
două.*

(Ileana Marc, născută în 1931, Micherechi, str. Kossuth, nr. 35)

*Miresuță cu cunună
Așa gândesc că-i fi bună
Că nici măta n-o fost re
Dacă-i sămăna pe ea.*
(Jánk Jánosné, 1934, Micherechi, str. Népköztársaság, nr. 2)

*Cât îi lungu pă sub soare
Nu-i bine ca-n șezătoare
Că sunt fete și feciori
Și-auzi cântece și hori.*

*Lenuță cu rochie scurtă
Treci valea și mă sărută
Trece fene p-acole
Că să udă poalile.*

*Mergeți acasă muieri
Bată-vă ziua de ieri.*
(Czirle Jánosné, născută Orosz Karolina, 62 ani, Micherechi, str. Zrinyi M., nr. 6)

*Nu mă lovi cu poalele
Că-mii rupe picioarele.
Nici acelea nu-s picioare
Care se rup de poale.*

*Drăguț care-i drăguț
Trece ulița desculț
Dar drăguț blăstămat
Nu trece nici încălțat.*
(Kondoros Györgyné, născută Csotye Virág, 55 ani, Micherechi, str. Lenin, nr. 16)

*Mândra mea
cu crâjma-n colțu
De trei ani ține negoțu
Mă băga-i să târguiesc
Ea mă-ndeamnă
s-o iubesc.*
(Gheorghe Cozma, 66 ani, Micherechi)

*Vecină dragă vecină
Ce faci la bărbat de cină?
Curechi verde din grădină
Cu apă rece din fântână.*

*Și mi drag cu cine joc
Că miroasă a busuioc
Și mi drag cu cine sâr
Că miroasă a flori de păr.*
(Maria Ardelean, clasa a 6-a, scrise în anul 1970)

*Doamne ajută
Maică Sfântă
Că aici să face nuntă
Și ne-ajută la picioare
Că să face nuntă mare.*

*Frunză verde de cireasă
Mireasa noastră-i frumoasă
Frunză verde după râț
Nici junele nu-i urât.*
(Viorica Sferle, Micherechi)

A.B.

Cele mai importante competiții sportive din anul 2013

Campionatul european de gimnastică și Campionatul Mondial de atletism sunt două competiții importante în 2013, ambele desfășurându-se în Rusia. În timp ce Mondialele de Gimnastică vor fi găzduite de Belgia, iar europenele de atletism indoor de Suedia.

Anul 2013 începe în forță pentru atleți cu Campionatul European de sală ce se va disputa la Göteborg, în Suedia, între 1 și 3 martie.

Campionatul Mondial

de atletism în aer liber se va desfășura între 10-18 august, la Moscova.

Campionatele Europene de gimnastică se vor desfășura între 17 și 21 aprilie, la Moscova, în Rusia. În timp ce Campionatele Mondiale de Gimnastică vor fi găzduite de orașul Antwerp din Belgia, în perioada 30 septembrie și 6 octombrie.

Din lotul de gimnastică al României va lipsi Cătălina Ponor, care s-a retras din activitatea competițio-

nală. Posibil ca mondialele din toamnă să nu o mai prindă la lot nici pe Sandra Izbașa, medaliată cu aur la sărituri la Jocurile Olimpice de anul trecut din Londra.

Iată calendarul celor mai importante competiții sportive din 2013:

HANDBAL – Campionatul Mondial Masculin 11-27 ianuarie – Spania

FOTBAL – Cupa Africii 19 ianuarie – 10 februarie – Africa de Sud

ATLETISM – Campionatul european de atletism indoor – 1-3 martie – Suedia

GIMNASTICĂ – Campionatele Europene de gimnastică – 17 și 21 aprilie – Moscova

CANOTAJ – Campionatul European 31 mai – 2 iunie – Spania

ÎNOT – Campionatele Mondiale 19 iulie – 4 august – Spania

CICLISM – Campionatele Mondiale 21-29 septembrie – Italia

HOCHEI PE GHEATĂ – Campionatele Mondiale 3-19 mai – Suedia/Finlanda

TENIS DE MASĂ – Campionatele Mondiale 13-20 mai – Franța

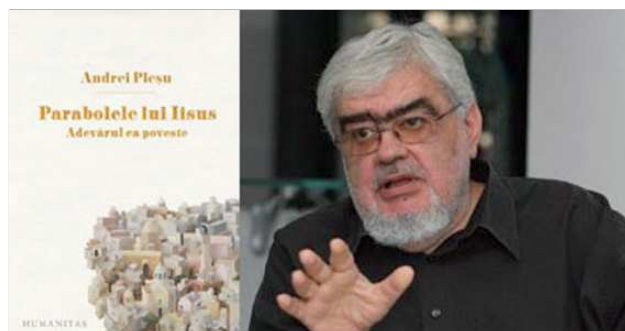
ATLETISM – Campionatul Mondial de atletism – 10-18 august – Moscova

GIMNASTICĂ – Campionatul Mondial de Gimnastică – 30 septembrie – 6 octombrie – Belgia

Cartea săptămânii

Andrei Pleșu: Parabolele lui Iisus. Adevărul ca poveste Cartea Anului 2012 în România

Și El le-a zis: Vouă vă este dat să cunoașteți tainele împărăției lui Dumnezeu, dar celor din afară toate li se fac în parabole. (Marcu)

Există întrebări cărora li se poate răspunde prompt și pertinent. De la cele ale experienței curente (Ce număr porți la pantofi?), până la cele ale expertizei științifice (Ce este legea gravitației?). Există și întrebări, cele ale primei copilării, care par simple, sau suprarealiste, dar al căror răspuns solicită mai curând talentul metafizic sau fantezia: De ce are mâna cinci degete?, Cine a inventat somnul? Există, în sfârșit, întrebările „mari”, întrebările ultimative, cărora îmi place să le spun „rusești”, căci fac substanța multor insomnii dostoevskiene: Ce este fericirea?, De ce există răul?, Care e sensul vieții?

Pentru astfel de întrebări, nu poți să propui un răspuns geometric, ci o analogie, o metaforă, un „ocoliș” transfigurator. E cea mai adecvată soluție. Singura. În loc să spui, savant: „uite cum stau lucrurile!”, spui: „hai mai bine să-ți spun o poveste”.

În cartea de față, va fi vorba despre poveștile spuse de Iisus, în efortul Lui de a-i familiariza pe cei din jur cu metabolismul împărăției Sale. Sarcina pe care și-o asumă e imposibilă, așadar e pe măsura divinității Sale: are de vorbit despre lucruri inexistente, are de oferit ajutor, fără să cadă în rețetă și abuz doctrinar, și are de dat nu doar materie de reflecție, ci și motivație de viață, suport existențial. (Andrei Pleșu)

Un „Hachiko” modern

Un câine merge zilnic la slujbă în biserica unde s-a ținut slujba de înmormântare a stăpânei

Un câine care duce lipsa stăpânei sale moarte participă zilnic la slujbele ținute în biserica în care femeia a fost înmormântată în urmă cu două luni, așteptând răbdător întoarcerea ei.

Maria Margherita Lochi l-a adoptat pe Tommy, un ciobănesc german în vârstă de șapte ani, după ce l-a găsit abandonat pe un câmp din apropierea casei sale, scrie „The Daily Mail” în ediția sa online. Deși italianca avea mai mulți câini, apropiatii acesteia spun că între ea și Tommy s-a dezvoltat o relație mai specială. Femeia mergea zilnic

la biserică, însoțită de câinele ei loial. Parohul bisericii cunoștea relația afectuoasă dintre cei doi, așa că îl lăsa pe Tommy să participe la slujbe. După înmormântarea stăpânei, Tommy a continuat să vină la biserică zilnic. „Vine la fiecare slujbă și e foarte cuminte. Nu scoate niciun sunet, nu l-am auzit lătrând niciodată. Enoriașii nu s-au plâns de el, așa că îl las să stea atât timp cât e cuminte. Nu am inimă să-l dau afară. Tocmai mi-am pierdut și eu câinele”, a declarat părintele Donato Panna. Povestea lui Tommy se aseamănă cu filmul holly-

woodian „Hachiko”, în care joacă celebrul Richard Gere, peliculă bazată pe o poveste reală, adânc înrădăcinată în cultura modernă japoneză. La începutul secolului XX, un profesor

de agricultură a Universității din Tokio l-a luat pe Hachiko drept animal de companie. Pe durata vieții stăpânului său, Hachiko îl însoțea dimineața la gară, urmând ca la întoarcerea

acestuia de la serviciu câinele să-l aștepte în același loc și să se întoarcă împreună acasă. Cei doi și-au continuat rutina zilnic până în 21 mai 1925, când profesorul nu s-a mai întors seara acasă, deoarece suferise un atac cerebral la universitate în acea zi.

Profesorul a murit și nu s-a mai întors niciodată în gara unde prietenul său îl aștepta răbdător și unde a continuat să-l aștepte, de altfel, timp de nouă ani. Chiar și după ce Hachiko a fost adoptat de un alt stăpân, acesta evada și mergea mereu la vechea sa casă.

TV

Burebista

Sâmbătă, 26 ianuarie, ora 15.30,
Național Tv

În prima parte a secolului I î.Hr., Burebista, conducătorul primului stat dac centralizat, luptă pentru unificarea regatului și redobândirea unor vechi ținuturi dacice. Sprijinit de marele preot Deceneu și de comandanții militari geto-daci, Burebista duce o politică de alianțe abilă pentru a se apăra atât de expansiunea română cât și de celti. În anii 1970, înaintea Erei Noastre, expansiunea puternicului Imperiu Roman atinge, la sud de Dunăre, bogatele ținuturi ale Dacilor uniți într-un mare și puternic regat sub sceptrul viteazului Burebista.

La „Moara cu noroc”

Sâmbătă, 26 ianuarie, ora 21.00,
TVR Internațional

Dramă psihologică, ecranizare după noua „Moara cu noroc” de Ioan Slavici. Acțiunea se petrece în anii 1870 la un han izolat din împrejurimile Aradului. Ahtiat după bani, cârciumarul Ghiță se asociază la tâlhării cu Sămădău, însă își distruge viața și familia. Ghiță și Ana sosesc la hanul Moara cu noroc. Aici cei doi împreună cu copiii lor vor să-și construiască o viață mai bună lipsită de griji. La han nu poți avea liniște dacă nu ești în cârdășie cu Lică Sămădău, așa că Ghiță încearcă să-și mențină o bună relație cu acesta, dar și cu cârparul Pinte. Ghiță este târât de Lică în diferite afaceri murdare care îl vor îndepărta de familie, împreună cu Pinte va încerca să-l dovedească pe Lică.

Înainte de tăcere

Duminică, 27 ianuarie, ora 20.50,
TVR Internațional

Obsedat de setea de avere și de faptul că soția îl iubește pe fratele său, hangiul Stavrache va fi bântuit de imaginea acestuia, ajungând în pragul demenței. Drama psihologică a cărei acțiune se desfășoară în mediul rural în perioada războiului de independență. Ecranizarea după noua lui Ion Luca Caragiale, „În vreme de război”.

CONCERT

Iubire LaLa la Arad și Oradea

Trupa fenomen a momentului, LaLa Band, pregătește un turneu al dragostei și fericirii – LaLa Love Tour! Tinerii artiști vor răspândi iubirea LaLa într-un amplu turneu național, care va începe la sfârșitul lunii ianuarie. Arădenii vor fi cuprinși de florii LaLa Band pe 24 februarie, într-un concert exploziv, care va avea loc la Sala Sporturilor din Arad, de la ora 19.00. La Oradea, LaLaBand va cânta joi, 21 februarie, la Casa de Cultură a Sindicatelor. Tinerii actori ai serialului „Pariu cu viața” au cucerit inimile fanilor, devenind idoli a milioane de tineri, iar LaLa Band una dintre cele mai iubite trupe din România. Evenimentul se desfășoară în cadrul proiectului național-cultural „Artă contra drog – 2013”, inițiat de Asociația Culturală de Teatru, Muzică și Film „Dracula” în parteneriat cu CIADO România (Centrul Internațional Antidrog și pentru Drepturile Omului).

EXPO

EXPO ANTICHITATI & HAND MADE

Vineri, 25 ianuarie 2013, ora 10.00 – Duminică, 27 ianuarie 2013

Timișoara, Zona Sara Blue, Iulius Mall
EXPOTIMIȘOARA INTERNAȚIONAL anunță cu bucurie pe toți cei interesați că reia Târgurile de Antichități, la Iulius Mall. Prima manifestare va avea loc în perioada 25–27 ianuarie, la demisol. Ca o noutate, acest târg va avea o periodicitate lunară, de regulă în ultimul week-end. Detalii pe site-ul: www.expotimișoara.ro.

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

28 IANUARIE, LUNI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Montaj de muzică populară 17.55: Încheiere

29 IANUARIE, MARȚI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: „Din 4 colțuri ale lumii” 17.55: Încheiere

30 IANUARIE, MIERCURI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: „Din 4 colțuri ale lumii” 17.55: Încheiere

31 IANUARIE, JOI (Ștefan Crâsta)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.40: Revista presei 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

1 FEBRUARIE, VINERI (Tiberiu Boca)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Marieta Gavra: Femei celebre 16.30: Reportaje, interviuri 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

2 FEBRUARIE, SÂMBĂTĂ (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Medalion folcloric cu Daniela Băcilă de la Radio Timișoara 17.55: Încheiere

3 FEBRUARIE, DUMINICĂ (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței” – emisiune religioasă 17.00: Sinteza știrilor săptămânii 17.10: Retrospectiva săptămânii (spicuiri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Încheiere

Ecranul nostru

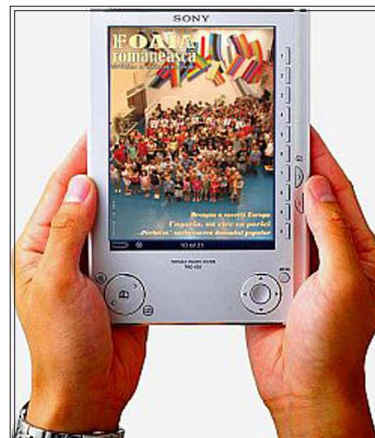
miercuri, 30 ianuarie, m1, ora 12.55
joi, 31 ianuarie, Duna TV, ora 7.05

Autogovernarea Română din sectorul VII al Budapestei, împreună cu Parohia Ortodoxă Română din Capitală a organizat un pelerinaj, în luna noiembrie, la Biserica Ortodoxă din Mișcolț. Cu această ocazie, cei peste 70 de pelerini au participat și la Liturgia arhierască, oficiată de Preasfințitul Siluan, episcopul român de la Jula. În biserica din Mișcolț a fost botezat primul mitropolit ortodox român al Transilvaniei, Sfântul Andrei Șaguna. Despre pelerinajul românilor budapeșteni o să vă relatăm detaliat.

Realizator: Ștefan Crâsta

Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio și tv!

UMOR

Abonați-vă la E-Foaia la prețul de anul trecut!

„E-Foaia” este varianta electronică a „Foi” tipărite. Cititorii „E-Foi” vor avea avantajul că vor putea citi paginile revistei în color și cu o zi mai devreme decât ceilalți abonați. „E-Foaia” va cuprinde și acele articole și fotografii, care în ediția online nu apar.

„E-Foaia” este realizată în format PDF și poate fi citită cu programul gratuit Adobe Reader, cu ajutorul căruia puteți să căutați expresii sau conținuturi, dar puteți și printa toată revista.

Abonamente la „E-Foaia”:
3 luni – 1200 ft
6 luni – 2000 ft
12 luni – 3500 ft

Glume

Cum se muncește în pușcărie

Nevasta unui deținut vine în audiență la directorul penitenciarului:

– Domnule director, am venit aici să vă rog să-i dați bărbatului meu o muncă mai ușoară.
– Dar, doamnă, bărbatul dumneavoastră lipește etichete pe sticle.
– Nenorocitul, mie mi-a zis că sapă un tunel...

Cum iau bărbaiții deciziile majore din viața lor

Când un bărbat are de luat o decizie importantă... închide ochii, își cuprinde capul în mâini, își ascultă conștiința, gândește profund, apoi proclamă hotărât:
– Nevastă, tu cum crezi că ar trebui să facem?

Ceasul lui Putin

O întâlnire între Blair, Bush și Putin. După o oră de discuții, Tony Blair scoate un ceas cu capac să vadă cât este ora, iar pe capac era gravat: „De la George Bush pentru Tony”. După o perioadă de discuții, scoate și Bush un ceas de argint cu capac, iar pe capac era gravat: „De la Tony Blair pentru George”. După altă oră de discuții aprinse, Vladimir Putin scoate un ceas din aur cu diamante, iar pe capac era gravat: „De la I.C. Brătianu pentru Carol I”.

Prăznuire duhovnicească la Cenadul Unguresc

Duminică, 20 ianuarie, credincioșii români de la Biserica Ortodoxă din Cenadul Unguresc l-au avut în mijlocul lor pe Păstorul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria, Preasfințitul Părinte Episcop Siluan, care a săvârșit Sfânta Liturghie Arhierască în fruntea unui sobor format din parohul *Aurel Becan*, preotul *Ionuț Negrău*, de la parohia Săcal și cei doi diaconi de la Catedrala Episcopală din Iula, arhidiaconul *Claudiu Condurache* și diaconul *Emanuel Văduva*. Vizita Preasfințitului Părinte Siluan la Cenadul Unguresc a fost prilejuită și de finalizarea unor lucrări de restaurare la biserică, care au vizat restaurarea și revopsirea sca-

unelor din locașul de cult, lucrări realizate cu sprijinul financiar oferit din partea a doi credincioși de nădejde ai acestei parohii: doamna *dr. Aurelia Dehelean* și domnul *Gheorghe Popa*.

La finalul Sfintei Liturghii, Preasfințitul Părinte Siluan a tâlcuit pericopa evanghelică de la Luca, în care se vorbește despre tămăduirea celor 10 leproși, arătând că mesajul principal al acestei relatări este recunoștința îndemnându-i pe credincioși să săvârșească fapte bune, să săvârșească binele și să arate recunoștință pentru binele făcut, deoarece fiecare dintre noi poate face binele și poate primi binele din partea celui alt, însă cel

care săvârșește binele să nu-și pună nădejdea în a primi recunoștință ca să nu pară ca o plată. Preasfinția Sa a arătat că acest lucru nu înseamnă că cei care primesc binele din partea oamenilor nu trebuie să arate recunoștință, deoarece recunoștința cea mai mare trebuie s-o avem, în primul rând, față de Dumnezeu, Creatorul cerului și al pământului, Părintele nostru ceresc, din a Căruia bunătate noi existăm.

Ca semn de mulțumire și apreciere pentru sprijinul oferit bisericii românești din Cenad, Preasfințitul Siluan le-a oferit celor doi sponsori Diplome de Excelență și icoane și totodată a adus mulțumiri și Preasfințitului Părinte *Luchian*, Episcopul Eparhiei Ortodoxe Sârbe din Ungaria și preotului paroh sârb din Cenadul Unguresc, deoarece pe perioada de desfășurare

a lucrărilor de restaurare (aproximativ două luni) românii ortodocși din această parohie au săvârșit slujbele în biserica ortodoxă sârbească din localitate.

„Mă simt foarte onorată pentru surpriza care ni s-a făcut astăzi, pentru că nu m-am așteptat la așa ceva. Eu mi-am oferit sprijinul pentru că mi-aș dori din tot sufletul să reușim să restaurăm biserica din Cenad, pentru că aici am fost botezată, tot în acest lăcaș mi-am botezat copiii, aici am învățat să citesc Sfântul Apostol, când eram școlăriță și chiar dacă sunt plecată de mulți ani la Macău, aici vin întotdeauna ca acasă”, ne-a mărturisit emoționată *dr. Aurelia Dehelean*.

„Este o mare bucurie să poți să dai o mână de ajutor. Mulțumesc lui Dum-

nezeu că am avut această posibilitate să ajut. Am fost surprins că părintele paroh și Preasfințitul Siluan s-au gândit să ne felicite, nu m-am așteptat la așa ceva, mai ales că am făcut din suflet și sper ca și pe mai departe să fiu de ajutor”, a spus *Gheorghe Popa*.

Evenimentul a fost onorat de prezența domnului *Victor Micula*, ambasadorul României la Budapesta, reprezentanți ai diplomației române de la consulatul României la Seghedin: domnul consul general *Ioan Fodoreanu* și doamna consul *Monica Radu*. Manifestarea s-a încheiat printr-o agapă comună oferită de parohie cu sprijinul Autogovernării Românești din Cenad și al credincioșilor din localitate.

A.B.

